

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

22–26. mart 2021.

Sektor za monetarne i devizne operacije
Odeljenje za devizne rezerve
Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Mart 2021.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 26. 3. 2021.	Promena u %	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	3.974,54	1,57%	51,12%
Dow Jones Industrial	SAD	33.072,88	1,36%	46,65%
NASDAQ	SAD	13.138,72	-0,58%	68,50%
Dax 30	Nemačka	14.748,94	0,88%	47,48%
CAC 40	Francuska	5.988,81	-0,15%	31,81%
FTSE 100	Velika Britanija	6.740,59	0,48%	15,90%
NIKKEI 225	Japan	29.176,70	-2,07%	56,32%
Shanghai Composite	Kina	3.418,33	0,40%	23,63%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

		Nivo prinosa u %	Promena u b.p.	
			1w	YoY
Nemačka	2y	-0,72%	-2,2	-8,0
	10y	-0,35%	-5,3	1,3
Francuska	2y	-0,64%	-0,1	-0,4
	10y	-0,11%	-5,6	-11,3
Španija	2y	-0,53%	-2,7	-32,9
	10y	0,29%	-6,0	-27,8
Italija	2y	-0,42%	-1,8	-53,4
	10y	0,62%	-4,6	-60,4
UK	2y	0,06%	-3,2	-7,3
	10y	0,76%	-8,1	35,8
SAD	2y	0,14%	-1,2	-15,4
	10y	1,68%	-4,5	83,3
Kanada	2y	0,23%	-3,2	-35,6
	10y	1,50%	-8,8	65,9
Japan	2y	-0,14%	0,3	10,6
	10y	0,08%	-2,9	8,9

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na deviznom tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena EUR u %			Kurs	Promena USD u %		
	1w	YoY			1w	YoY	
EUR/USD	1,1790	-1,00%	6,95%	USD/EUR	0,8482	1,01%	-6,48%
EUR/GBP	0,8548	-0,37%	-5,82%	USD/GBP	0,7250	0,64%	-11,92%
EUR/CHF	1,1078	0,10%	4,32%	USD/CHF	0,9396	1,11%	-2,46%
EUR/JPY	129,32	-0,26%	7,12%	USD/JPY	109,68	0,74%	0,16%
EUR/CAD	1,4856	-0,17%	-4,24%	USD/CAD	1,2600	0,84%	-10,46%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EURIBOR			LIBOR								
	Nivo u %	Promena u b.p.		Nivo u %	Promena u b.p.		Nivo u %	Promena u b.p.		Nivo u %	Promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	-0,57%	-0,3	-4,1	0,01%	0,0	0,0	0,05%	0,0	-2,7	-0,73%	-0,1	-5,7
1M	-0,55%	0,3	-9,2	0,11%	-0,1	-85,2	0,05%	-0,1	-19,9	-0,80%	0,0	0,5
3M	-0,54%	0,2	-16,8	0,20%	0,2	-106,8	0,09%	0,7	-46,5	-0,75%	0,0	-4,8
6M	-0,51%	0,1	-21,6	0,20%	0,1	-86,4	0,11%	0,4	-58,2	-0,71%	-0,1	-10,9
12M	-0,49%	-0,6	-31,3	0,28%	0,5	-70,7	0,16%	-0,1	-65,0	-0,60%	-0,2	-13,6

* EURIBOR i LIBOR za ročnosti od 1 do 12 meseci, a €STR, SOFR, SONIA i SARON za O/N.

Izvor: Bloomberg.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za T2 (u %)
Evropska centralna banka	-0,5	-0,10	12. 9. 2019.	22. 4. 2021.	-0,50
Federalne rezerve SAD	0,00–0,25	-1,00	15. 3. 2020.	28. 4. 2021.	0,00–0,25
Banka Engleske	0,10	-0,15	19. 3. 2020.	6. 5. 2021.	0,10
Banka Kanade	0,25	-0,50	27. 3. 2020.	21. 4. 2021.	0,25
Narodna banka Švajcarske	-0,75	-0,50	15. 1. 2015.	17. 6. 2021.	-0,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 0,00%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je oslabio za 1,00% prema dolaru. Kurs EUR/USD kretao se u rasponu od 1,1762 do 1,1946 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,1775 do 1,1942 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Početkom nedelje dolar je oslabio prema evru, nakon što su prinosi državnih HoV SAD zabeležili pad s prethodno dostignutog najvišeg nivoa u poslednjih 14 meseci, ali su i dalje zadržani blizu najvišeg nivoa u poslednjoj godini dana, usled očekivanja snažnog ekonomskog oporavka u SAD.

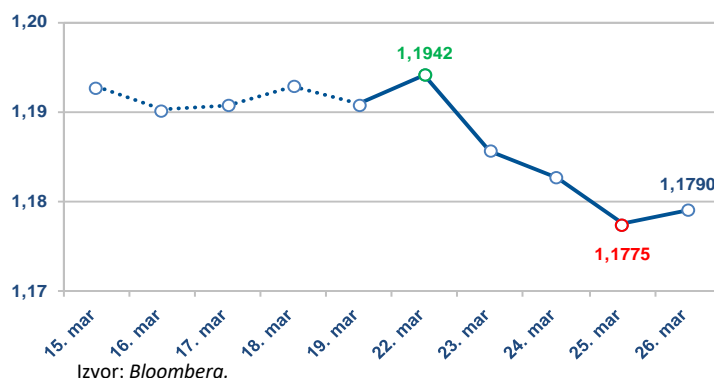
Međutim, u utorak je dolar kao valuta sigurnog utočišta znatnije ojačao prema evru, usled jačanja averzije prema riziku na tržištu, kao i nakon obraćanja u Kongresu SAD predsednika FED-a Pauela, koji je izjavio da inflacija neće izmaći kontroli. Na jačanje averzije prema riziku uticao je rast tenzija između zapadnih zemalja i Kine, nakon što su Evropska unija, Britanija, Kanada i SAD uvele koordinisane sankcije protiv zvaničnika u Kini zbog kršenja ljudskih prava u zapadnoj kineskoj provinciji Sinkjang, što je izazvalo brzu reakciju Kine, koja je uvela sankcije za deset evropskih zvaničnika i četiri institucije koji su, prema njoj, oštetili kineske interese i „zlonamerno širili laži i dezinformacije”. Jačanju *risk-off* sentimenta doprinela je i zabrinutost oko trećeg talasa virusa korona u Evropi i uvođenje striktnih mera zatvaranja u Nemačkoj koje će važiti tokom Uskrsa i produžavanje postojećih mera do 18. aprila, kao i najava potencijalnog povećanja poreskih stopa u SAD kako bi se finansirale nove javne investicije.

U izveštajnom periodu evro oslabio prema dolaru za 1,00%

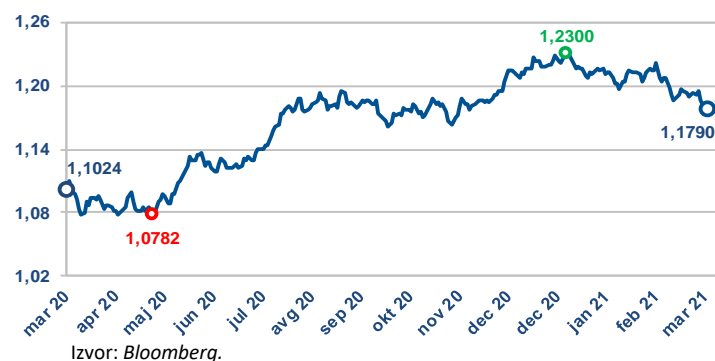
Sredinom nedelje dolar je dodatno ojačao, nakon što su sekretar za finansije SAD Jelen i predsednik FED-a Paul pred Kongresom izrazili optimizam u pogledu oporavka američke ekonomije. Dženet Jelen je izjavila da ona nije protiv toga da banke otkupljuju sopstvene akcije i isplaćuju dividende, pokazujući poverenje u ekonomski oporavak, dok je Paul rekao da misli da će 2021. biti „veoma, veoma snažna godina”. U sredu je takođe objavljeno da je, prema preliminarnim podacima, **kompozitni PMI indeks ekonomske aktivnosti za zonu evra u martu neočekivano povećan na 52,5 poena**, sa 48,8 poena u februaru, čime se posle šest meseci vratio u oblast privredne ekspanzije. Međutim, usled širenja trećeg talasa virusa korona i produžavanja restriktivnih mera u mnogim zemljama, konačni podaci za mart, kao i podaci za april, mogli bi da budu niži, tako da nije bilo znatnijeg pozitivnog uticaja na vrednost evra.

U četvrtak je nastavljeno slabljenje evra, usled smanjenja apetita za rizikom kod investitora, uprkos pozitivnim podacima s tržišta rada i izjavama predsednika SAD Bajdena da ekonomski oporavak dobija na snazi. Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD u toku nedelje koja se završila 20. marta smanjen je više od očekivanja, na 684 hiljade, što je najniži nivo od početka pandemije.

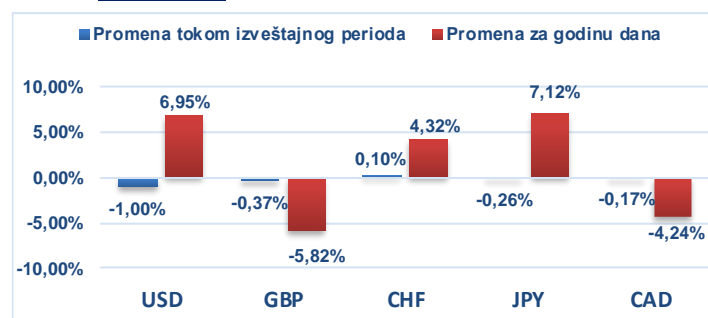
1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

1.8 Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

Nakon što se prethodnog dana kurs EUR/USD spustio na nivo od 1,1762, najniži u poslednjih više od četiri meseca, u petak je evro blago ojačao, uprkos i dalje prisutnoj zabrinutosti oko trećeg talasa virusa korona i spore vakcinacije u Evropi. Jačanju evra doprineli su dobri ekonomski podaci u Nemačkoj – *IFO* indeks poslovne klime povećan je sa 92,7, koliko je iznosio u februaru, na 96,6 u martu, što je znatno više od očekivanja (93,2) i najveća vrednost od juna 2019. godine.

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,1790 američkih dolara za evro.

Državne obveznice SAD

Prinosi državnih obveznica SAD tokom nedelje zabeležili su umereni pad duž cele krive. Prinos dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 1 b.p. (na 0,14%), dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za oko 5 b.p. (na 1,68%), tj. nagib krive se blago smanjio, nakon znatnog povećanja od početka godine. Podaci objavljeni tokom nedelje ukazuju na nastavak solidnog rasta ekonomske aktivnosti, kao i na poboljšanje sentimenta kod potrošača u martu, dok su inflatorni pritisci ostali na relativno niskom nivou.

Stopa rasta BDP-a SAD, prema konačnoj proceni za četvrto tromesečje, iznosila je 4,3% u odnosu na prethodno tromesečje analizovano, što je nešto iznad druge procene (4,1%), a nakon rekordnog rasta od 33,4% u trećem tromesečju. Pad BDP-a za celu 2020. iznosi 3,5%, najviše od Drugog svetskog rata, ali se u ovoj godini očekuje rast od 6%. Lična potrošnja, koja čini najveći deo BDP-a SAD, povećana je za samo 2,3%, usled uticaja pandemije na tržište rada i ograničenu potrošnju, zbog ponovnog uvođenja restriktivnih mera. Bruto investicije su povećane za 27,8%, dok je javna potrošnja smanjena za 0,8%. Negativan doprinos rastu BDP-a imao je i neto izvoz, usled većeg rasta uvoza.

Stopa rasta PCE deflatora u SAD u februaru je iznosila 0,2% u odnosu na prethodni mesec, odnosno 1,6% za poslednju godinu dana (1,4% na kraju januara). Bazni PCE indeks, koji isključuje cene hrane i energenata i predstavlja pokazatelj inflacije kome FED pridaje naročitu važnost, u februaru je bio 0,1%, odnosno 1,4% za poslednju godinu dana (očekivano i prethodno 1,5%), ukazujući na to da je stopa inflacije i dalje daleko ispod ciljanog nivoa (prosečno 2%).

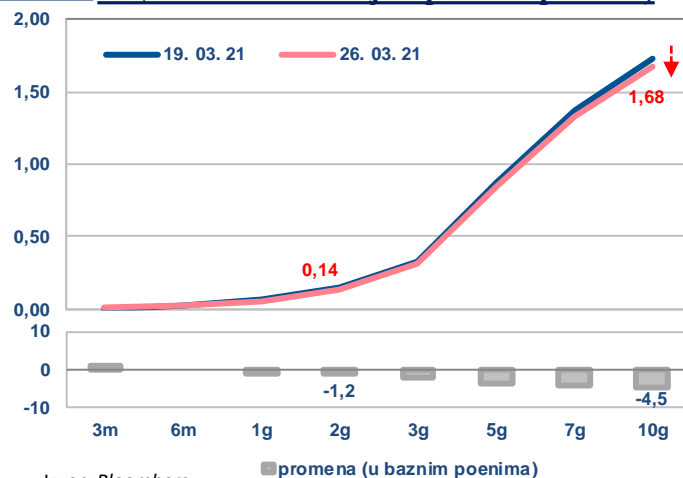
Nastavak solidnog oporavka ekonomske aktivnosti tokom marta, inflacija i dalje niska

Kompozitni PMI indeks u SAD, prema preliminarnim podacima za mart, blago je smanjen – na 59,1, sa 59,5 u februaru, ali je zadržan na visokom nivou, daleko u zoni ekspanzije. Komponenta indeksa koja se odnosi na uslužni sektor zabeležila je rast na 60,0 (sa 59,8 u februaru), što je najviši nivo od jula 2014. PMI indeks proizvodnog sektora povećan je na 59,0 (sa 58,6 u februaru), pre svega usled rasta novih porudžbina na najviši nivo od jula 2014, dok je komponenta indeksa koja se odnosi na nivo proizvodnje smanjena na 54,5 (sa 57,8 u februaru), što je najniži nivo u poslednjih pet meseci, a kao posledica poremećaja u lancima snabdevanja. Podaci ukazuju na nastavak snažnog rasta aktivnosti u privatnom sektoru SAD, uz najveći zabeležen rast nabavnih i prodajnih cena. Vakcinacija stanovništva, otvaranje ekonomije i novi fiskalni stimulus u iznosu od 1.900 mlrd dolara uticali su na rast tražnje, pa su nove porudžbine i proizvoda i usluga dostigle višegodišnje maksimume.

Indeks poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena, prema konačnoj proceni za mart, imao je vrednost od 84,9, najviše za poslednju godinu dana, ukazujući na poboljšanje sentimenta kod potrošača u SAD početkom marta usled sprovođenja vakcinacije i usvajanja novog paketa mera fiskalne pomoći. Obe komponente povećane su u odnosu na preliminarne procene – komponenta očekivanja (na 79,7, sa 77,5) i komponenta procene trenutne situacije (na 93,0 sa 91,5). Dugoročna inflaciona očekivanja (u narednih pet do deset godina) povećana su sa 2,7% na 2,8%, dok su očekivanja inflacije u narednoj godini dana zadržana na 3,1%.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

1.10

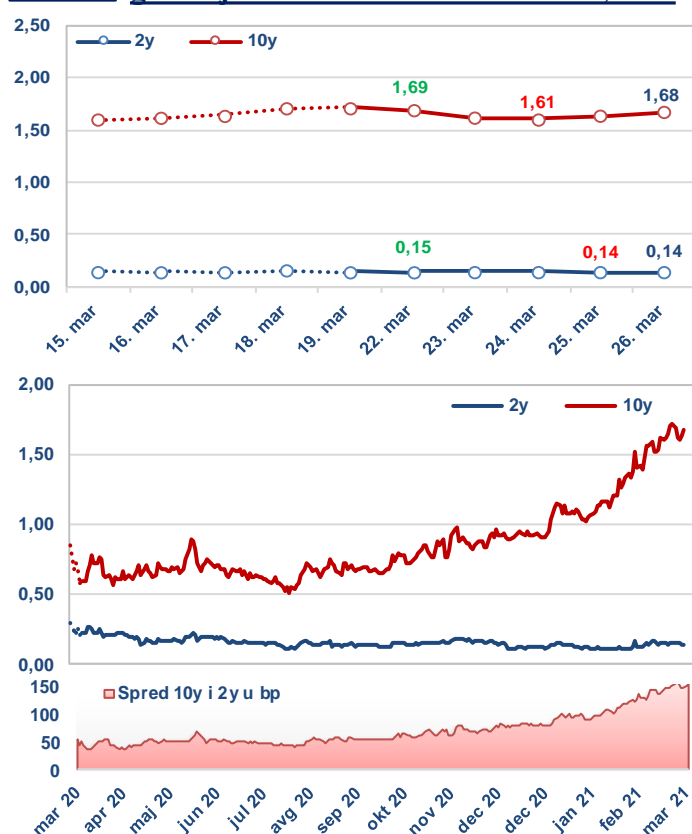
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Kompozitni PMI indeks, preliminarno	Mart	-	59,1	59,5
Stopa rasta baznog PCE deflatora, YoY	Feb.	1,5%	1,4%	1,5%
Stopa rasta BDP-a, QoQ, anualizovano, konačno	T4 2020.	4,1%	4,3%	4,1%

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica smanjeni su duž cele krive prinosa. Prinosi su opali usled zabrinutosti da bi restriktivne mere uvedene kako bi se sprečilo širenje trećeg talasa virusa korona mogle da uspore oporavak ekonomije zone evra. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 2 b.p., na $-0,72\%$, dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za oko 5 b.p., na $-0,35\%$.

Kompozitni *PMI* indeks ekonomske aktivnosti za zonu evra, prema preliminarnim podacima, u martu je povećan na 52,5 poena (sa 48,8 poena u februaru), čime se posle šest meseci vratio u oblast privredne ekspanzije. Tome je doprinelo blago popuštanje rigoroznih mera tokom marta i nastavak procesa vakcinacije stanovništva, zbog čega ekonomski analitičari procenjuju blaži pad BDP-a zone evra u prvom tromesečju od prvobitno očekivanog. *PMI* indeks proizvodnog sektora snažno je povećan, na 62,4 poena u martu (nakon 57,9 poena u februaru), što je njegov najviši nivo još od juna 1997. (od kada se prikupljaju podaci). Iako se i dalje nalazi u oblasti kontrakcije, *PMI* indeks uslužnog sektora porastao je na 48,8 poena u martu (sa 45,7 poena u februaru). Međutim, imajući u vidu da mnoge zemlje produžavaju restriktivne mere i nakon marta, uz i dalje sporu vakcinaciju, iako se u drugom tromesečju očekuje oporavak, do bržeg privrednog rasta moglo bi da dođe tek u drugoj polovini godine. Takođe, usled toga konačni podaci za mart i april mogli bi da budu na nižem nivou od preliminarnih.

Kompozitni *PMI* indeks za zonu evra, prema preliminarnim podacima, u martu povećan na 52,5

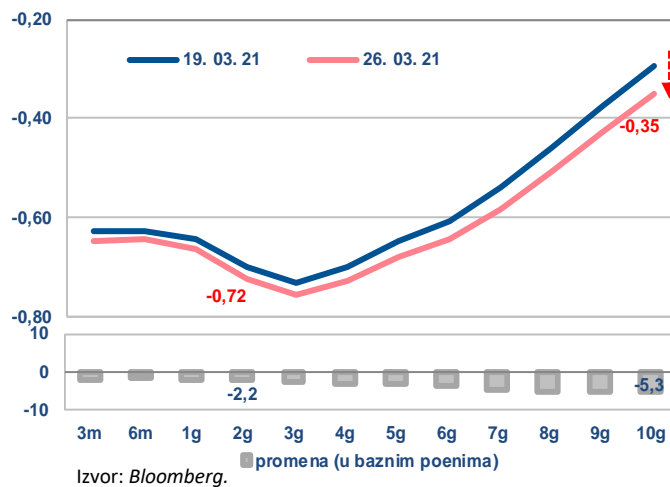
IFO indeks poslovne klime u Nemačkoj povećan je sa 92,7, koliko je iznosio u februaru, na 96,6 u martu, što je znatno više od očekivanja (93,2) i najveća vrednost od juna 2019 godine. Rast beleže obe komponente indeksa. Komponenta procene trenutne situacije povećana je sa 90,6 na 93,0, dok je komponenta očekivanja za narednih šest meseci povećana sa 95,0 na 100,4, što je najveći mesečni rast od juna prošle godine. Poboljšanje poslovne klime beleži se u svim glavnim sektorima. Veći optimizam, između ostalog, posledica je i očekivanja trenutnog ublažavanja mera zatvaranja, s obzirom na to da je deo ankete prikupljen u prvoj polovini meseca, pre objave produžavanja mera do 18. aprila. Proizvodni sektor verovatno neće uspeti da spreči pad BDP-a u prvom tromesečju, kao u poslednjem tromesečju prošle godine. U drugom tromesečju oporavak će zavisiti od tempa vakcinacije i ublažavanja mera zatvaranja, da bi se u drugoj polovini godine mogao očekivati snažniji oporavak.

Indeks koji meri poverenje potrošača u zoni evra, prema preliminarnim podacima za mart, iznosi $-10,8$, iznad vrednosti u februaru ($-14,8$) i iznad očekivanja ($-14,5$).

Guverner Banke Holandije i član Saveta guvernera ECB-a Klas Knot izjavio je da će ECB možda moći da pokrene diskusije oko ublažavanja nezabeleženog monetarnog stimulusa kasnije ove godine ako zemlje naprave značajan napredak u vakcinaciji. Takođe, rekao je da je uveren u oporavak u drugoj polovini godine, uprkos padu u prvom tromesečju, usled produžavanja mera zatvaranja.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke (benčmark izdanja s početka perioda)

1.13

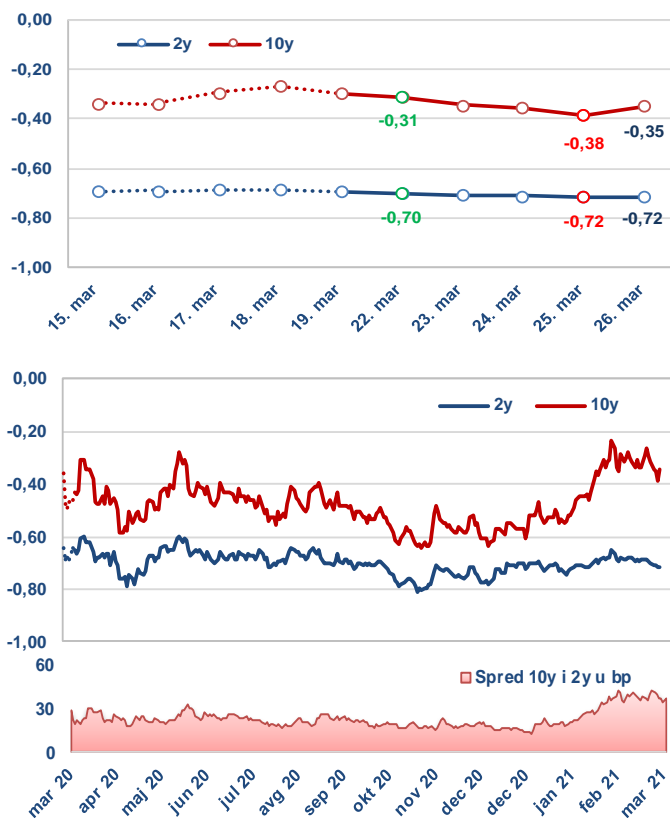
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Kompozitni <i>PMI</i> indeks, zona evra, preliminarno	Mart	49,1	52,5	48,8
Kompozitni <i>PMI</i> indeks, Nemačka, preliminarno	Mart	51,6	56,8	51,1
<i>IFO</i> indeks poslovne klime, Nemačka	Mart	93,2	96,6	92,7

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

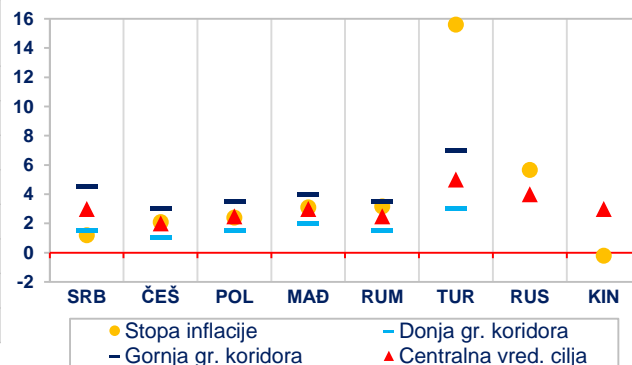
Referentne kamratne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)*	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (kraj T2, %)*
Srbija (NBS)	1,00	-0,25	10. 12. 2020.	13. 4. 2021.	1,00
Češka (CNB)	0,25	-0,75	7. 5. 2020.	6. 5. 2021.	0,25
Poljska (NBP)	0,10	-0,40	28. 5. 2020.	7. 4. 2021.	0,10
Mađarska (MNB)	0,60	-0,15	21. 7. 2020.	27. 4. 2021.	0,60
Rumunija (NBR)	1,25	-0,25	15. 1. 2021.	n/a	1,20
Turska (CBRT)	19,00	2,00	18. 3. 2021.	15. 4. 2021.	18,35
Rusija (CBR)	4,50	0,25	19. 3. 2021.	23. 4. 2021.	4,75
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23. 10. 2015.	n/a	4,30

Izvor: Bloomberg / *T2 2021. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu anketa iz februara 2021, osim za NBP, CBRT, CBR, PBoC (anketa iz marta) i NBS (anketa iz januara).

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg i sajтови centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

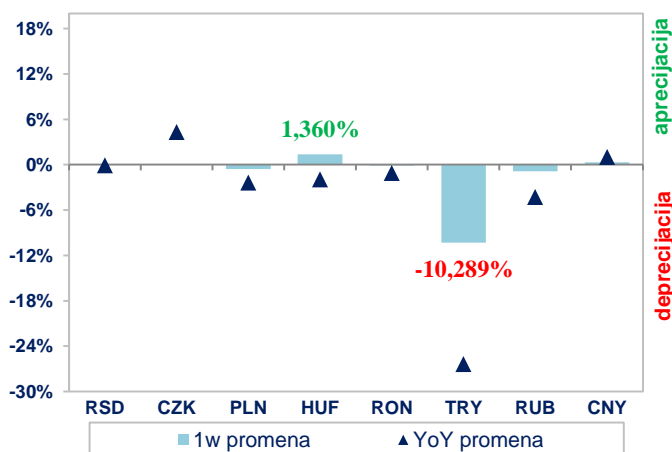
Centralna banka Mađarske je na sastanku 23. marta zadržala referentnu stopu na nepromenjenom nivou od 0,6%, što je u skladu sa očekivanjima tržišta. Guverner Matolči je nakon sastanka naveo da je trenutno povećanje stope inflacije u Mađarskoj privremenog karaktera, pri čemu je istakao da očekuje da stopa inflacije dostigne nivo od oko 5% YoY u T2 ove godine, nakon čega se očekuje njeno smanjenje na nivo ispod gornje granice ciljanog koridora. Ponovio je i da je glavni cilj centralne banke Mađarske da spreči da trenutna neizvesnost na globalnom nivou utiče na trajnu promenu stope inflacije u Mađarskoj. Ova banka je revidirala očekivanu stopu inflacije i stopu rasta BDP-a za 2021. godinu – očekivana stopa inflacije u 2021. godini je revidirana navise na raspon od 3,8% YoY do 3,9%YoY (prethodno očekivana u rasponu od 3,5% YoY do 3,6%YoY), dok je očekivana stopa inflacije u 2022. godini zadržana na nepromenjenom nivou (od 2,9% YoY do 3,0% YoY). Očekivana stopa rasta BDP-a je za 2021. godinu takođe revidirana navise, na raspon od 4% YoY do 6% YoY (prethodno očekivana u rasponu od 3,5% YoY do 6% YoY).

Centralna banka Češke je na sastanku 24. marta zadržala referentnu kamratnu stopu na nivou od 0,25%, što je u skladu sa očekivanjima tržišta. Guverner Jirži Rusnok je nakon sastanka istakao da će početak diskusije o povećanju osnovnih kamratnih stopa zavistiti od budućeg toka pandemije virusa korona, pri čemu se, prema zvaničnim projekcijama ove banke, u 2021. godini očekuju tri povećanja referentne stope za ukupno 75 b.p.

Turska lira je tokom izveštajnog perioda nastavila trend deprecijacije koji je pokrenut odlukom predsednika Turske da samo dan nakon poslednjeg sastanka Monetarnog odbora centralne banke Turske smeni guvernera – lira je na nedeljnom nivou oslabila za oko 11% prema dolaru, čime je u petak dostigla najniži nivo prema dolaru od oktobra prošle godine (8,1076 lira po jednom dolaru). Istovremeno se povećala stopa prinosa na desetogodišnje državne HoV u lirama, koja je na nedeljnom nivou povećana za 4,6 p.p., na nivo od oko 18,2%. Novi guverner Sahap Kavcıoglu je krajem nedelje naveo da ne bi trebalo da tržišni učesnici sa sigurnošću očekuju smanjenje referentne stope na narednom sastanku Monetarnog odbora, pri čemu je istakao da Banka zadržava posvećenost trajnom smanjenju stope inflacije u Turskoj. On je istakao i da će centralna banka nastaviti sa upotrebom svih raspoloživih instrumenata, u zavisnosti od kretanja inflacionih izgleda.

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi desetogodišnjih državnih obveznica u lokalnoj valuti

	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija	2,300	-21,5	-48,9
Češka	1,945	-1,5	60,1
Poljska	1,475	-2,8	-29,2
Mađarska	2,635	-10,7	36,2
Rumunija	3,092	-13,6	-146,6
Turska	18,160	456,0	535,0
Rusija	7,005	-2,0	-4,0
Kina	3,196	-3,8	60,9

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je zabeležila pad od 0,63% i kretala se u rasponu od 1.727,69 do 1.740,66 dolara po finoj unci zlata (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

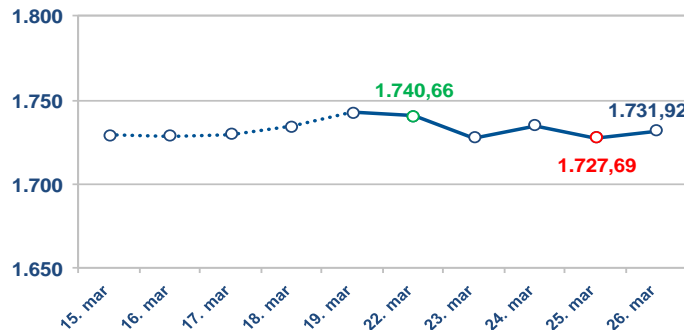
Na pad cene zlata tokom posmatranog perioda uticali su sledeći faktori: rast vrednosti dolara, rast stopa prinosa na dugoročne državne obveznice SAD i drugih razvijenih država, ubrzanje vakcinacije u SAD, kao i objavljivanje pozitivnih podataka o ekonomskom oporavku SAD. Izjave dve najuticajnije osobe u monetarno-fiskalnom okruženju SAD (Džeroma Pauela i Dženet Jelen) da nema straha od buduće inflacije i dalje su podsticale investitore da svoj kapital usmeravaju u državne obveznice i da napuštaju zlato.

Cena zlata zabeležila pad od 0,63% i na kraju izveštajnog perioda iznosila 1.731,92 dolara po unci

Na povremeni rast cene zlata tokom posmatranog perioda uticali su sledeći faktori: saopštenja predstavnika FED-a o zadržavanju ekspanzivne monetarne politike, rastuća inflatorna očekivanja investitora koji se zbog velike ponude novca (brojni paketi monetarne i fiskalne pomoći vrednih milijarde dolara) pribijavaju posledica opšteg rasta cena, najave da će predsednik SAD sledeće nedelje u Pitsburgu predstaviti novi plan vredan nekoliko hiljada milijardi dolara za obnovu infrastrukture, zabrinjavajuće vesti o distribuciji vakcina, kao i zaključavanja ekonomija širom sveta zbog širenja trećeg talasa virusa.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda zabeležen je pad cene nafte tipa brent od 0,67%, koja se kretala u rasponu od 59,75 do 63,69 dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Na pad cene nafte tokom posmatranog perioda uticali su sledeći faktori: ubrzani rast novozaraženih i preminulih u Indiji i Brazilu, spora distribucija vakcina, nova zaključavanja ekonomija u Evropi, kao i izveštaji o povećanju zaliha sirove nafte i povećanja iskorišćenosti kapaciteta rafinerija u SAD od strane Američkog instituta za naftu (API) i Američke agencije za informacije o energetici (EIA).

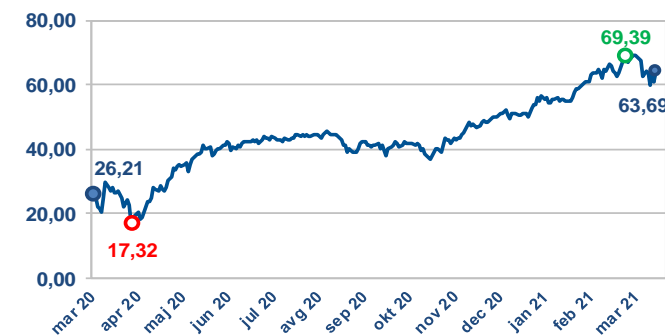
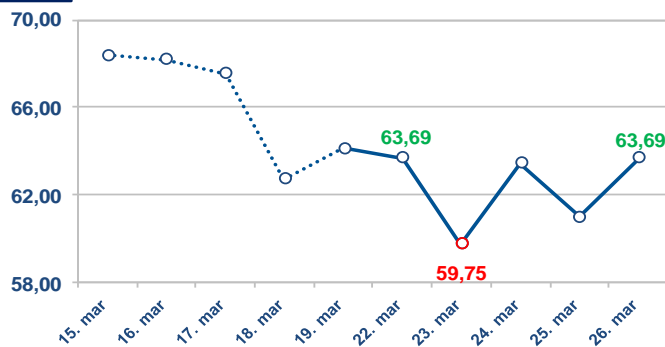
Cena nafte zabeležila pad od 0,67% i na kraju posmatranog perioda iznosila 63,69 dolara po barelu

Na povremeni rast cene nafte tokom posmatranog perioda uticali su sledeći faktori: prekid u isporuci nafte iz Saudijske Arabije usled požara nakon napada Huta na postrojenje za distribuciju nafte u Jazanu, kao i zabrinutost da su potrebne nedelje za osposobljavanje plovidbe Sueckim kanalom zbog nasukanog broda (*Ever Given*).

Prema podacima *Lloyds List Intelligence*-a, oko 165 brodova je krajem nedelje čekalo na prolaz kroz Suecki kanal, koji je vitalna tačka za globalnu trgovinu, uključujući i energetska tržišta. Kanalom prolazi 10% svetske trgovine naftom i oko 8% trgovine LNG-a. Brodski prevoznici moraju doneti odluku hoće li čekati na pomeranje broda ili će zaobilaziti preko Rta dobre nade. Bilo koji od ova dva izbora vodi do kašnjenja isporuka i podstiče rast cena nafte. Pojedine rafinerije/kupci su se okrenuli ka spot tržištu kako bi osigurali snabdevanje s drugih mesta.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.